

Tillid og

Af Thorkil Thorsen

KLUMME

"Hvis du har ondsindede hensigter, kan du skrue flyet fra hinanden med sådan én. Og derfor tager vi den fra dig".

Det var den besked, jeg modtog i security-checket i Københavns Lufthavn, da jeg i begyndelsen af december ville flyve til Bornholm. Og "sådan én", ja, det var såmænd bare en 10 mm fastnøgle af ringgaffeltypen, som jeg havde med i håndbagagen.

🔴 Du må gerne gå tilbage og checke den ind som håndbagage

Jeg protesterede og henviste til, at en sådan fastnøgle vel ikke kan karakteriseres som en skarp, spids og farlig genstand, som kan forårsage alvorlig personskade. Det plejer ellers at være et kriterium for, at kontrollen kan afvise genstande. Men svaret var igen, at jeg ville kunne splitte flyet ad. Min påpegning af, at det næppe ville kunne lade sig gøre inden for den halve time, turen til Bornholm tager, vandt heller

ikke gehør. Heller ikke min påstand om, at 30 medpassagerer og to stewardesser næppe ville se passive til, mens jeg udførte min udåd.

"Men du må gerne gå tilbage og checke den ind som håndbagage", sagde kontrollanten stramt. Jeg vidste ikke, om jeg skulle grine eller græde. Jeg så for mit indre blik en 15 cm lang ringgaffelnøgle i en gennemsigtig plasticpose på vej ud ad transportbåndet fra check-in-skranken til bagagehåndteringen. Det forekom mig for latterligt. Grotesk. Og i øvrigt var tiden for knap til, at jeg kunne nå ned i skranken og tilbage igen. Så jeg måtte se mit værktøj forsvinde ned i et firkantet hul i sikkerhedskontrollen.

Sådan hyggede vi os rigtigt dér i security-køen. Personalet var ikke til sinds at vise tillid til en fredelig – og fredeligt udseende (se billedet nederst til højre) – dansk flypassager.

Ved et ironisk sammenfald offentliggjordes Danmarkskanonen få dage senere. Her er tillid nummer tre på listen over de samfundsværdier og traditioner, vi siges at være formet af og fælles om, og som er værd at tage med ind i fremtiden. De skriver, at Danmark sammenlignet med andre lande har et højt tillidsniveau: Vi har mere tillid til hinanden, til staten og til offentlige institutioner.

Tillid kommer til udtryk i den gamle talemåde "et ord er et ord", skriver de videre i kanonen. Men det gjaldt ikke i mit tilfælde. Ingen tog mine forsikringer for goder

trusler

varer. Tillid er ikke overalt. Dét, jeg mødte i Kastrup, var mistillid. Sikkerhedspersonalet må som hovedregel under ingen omstændigheder have tillid til mig. De skal betragte alle passagerer som potentielle flykaprere, terrorister eller sindsforvirrede udåds-mennesker. Alle passagerer ses per definition som en potentiel fare for flysikkerheden. Det fik jeg skruet fast med en 10 mm fastnøgle.

Det er selvfølgelig terrorfrygten, der har bragt os derhen. For årtier siden var der intet security check. Man stolede simpelt hen på, at passagererne gik om bord udelukkende med det ene formål at blive transporteret til destinationen. Nu ser verden anderledes ud. Og selv om politikere, kommentatorer og opinionsdannere efter hver terroraktion proklamerer, at vi ikke skal lade frygten for terror få os til at ændre på vores vaner og vores værdier, så er det jo netop det, der sker i disse år. At vi vakler i vores tro på vores medmennesker.

Selv om Danmarkskanonen karakteriserer tillid som en væsentlig værdi for os danskere, så er der altså lommer i det her samfund, hvor tillid er tilsidesat – eller erstattet – af love og formelle regler, som er opfundet og udformet på baggrund af tillidens modsætning, mistilliden og mistænkeliggørelsen. Sikkerhedskontrollen i lufthavnen er én sådan lomme.

Også på mange andre områder kan vi se konkrete tegn på en stigende mistillid. Der er fx mere bevæbnet politi og flere sikkerhedsvagter i storbybilledet end tidligere.

Det er rart at blive vist tillid

re. Kig på de stadigt flere overvågningskameraer. De er mistænksomhedens øjne. Igen og igen bliver vi mindet om, at intet er som i de gode gamle dage, hvor vi stolede mere på hinanden.

I Danmarkskanonen skriver man, at Danmarks relativt høje tillidsniveau blandt andet kan skyldes, at mange her i landet stadig lever i tætte sociale netværk og har mange mellem menneskelige kontakter. Jeg synes også, at man i et lille, tæt samfund som Bornholm kan føle sig bedre tilpas end i København. Jeg oplever overordnet en større tillid mennesker imellem

herovre. Mange bornholmere låser ikke døren, medmindre de skal ud at rejse. Står man ved kassen i supermarkedet og opdager, at man har glemt pengene hjemme, så kan kassedamen hos os finde på at sige: Du kan betale næste gang, du kommer. På Bornholm kan man hos en bilforhandler opleve uden videre at få udleveret nøglerne til den bil, man gerne vil prøvekøre. Osv. osv.

Det er rart at blive vist tillid. Når det sker, oplever man noget positivt, og det bliver naturligt at give tillid tilbage. Tillid skaber tillid. Men i takt med at tilliden – med ri-

meligt forståelige begrundelser – indskrænkes på flere og flere områder, risikerer vi, at mistænkeliggørelse og mistænksomhed breder sig og æder sig ind også andre steder. Vi kigger skævt til en medpassager med et fremmedartet udseende. Vi bliver tilbageholdende med at give et lift til en blaffer. Vi bliver reserverede og mindre imødekommende over for fremmede.

Dermed er der næsten umærkeligt startet en selvforstærkende underminering af den grundlæggende tillidskultur, vi er vokset op med, og som de fleste af os sætter pris på.

PS. For øvrigt skete der det, at nogle få dage efter min episode i Kastrup brød et DAT-fly i brand og måtte nødlande i Bornholms Lufthavn. Heldigvis var jeg jo helt uden for mistanke takket være den mistroiske sikkerhedskontrollant. Men kan det mon være lykkedes for andre at smugle en fastnøgle om bord og skrue på nogle møtrikker og derved forårsage branden? Sidder der én derude, der burde have dårlig samvittighed? Henvendelse til Bornholms Polit: 56 90 14 48.

THORKIL THORSEN er efter 40 års frivillig eksil tilbageflytter i 2009. Potentiel pensionist. Pendler mellem lønarbejde som seniorforsker i København og selvstændig konsulentvirksomhed på Bornholm.

